

Rondetafelgesprek over Rechten van kinderen in de asielopvang

9 september 2025

Position paper

Kinderen in de asielopvang in Nederland

In de afgelopen periode hebben we in Nederland te maken met een tekort aan opvangplekken in de asielopvang, enerzijds vanwege een hogere instroom van met name nareizigers, en anderzijds vanwege een tragere uitstroom van statushouders richting huisvesting. In het kader van de spreidingswet staan gemeenten aan de lat om opvanglocaties aan te wijzen, in samenwerking met het COA. Ondanks inzet van gemeenten is er sprake van een tekort. Hierdoor is een substantieel deel van de opvangplekken in Nederland noodopvang. Bij deze tijdelijke opvangplekken staan voorzieningen onder druk, zoals speel- en leefruimte voor kinderen. Tevens is sprake van veel verplaatsingen van gezinnen tijdens de opvangperiode; waardoor kinderen in een korte tijd in meerdere opvanglocaties verblijven, en steeds opnieuw afscheid moeten nemen van hun sociale omgeving.

Standpunt VNG

Kinderen zijn gebaat bij een opvangperiode die stabiel is, waarbij er ruimte is voor ontplooiing en ontwikkeling, en waarbij ze zoveel als mogelijk aan kunnen sluiten bij lokale onderwijsvoorzieningen en sociale voorzieningen. Het is voor kinderen goed om te streven naar een zo normaal mogelijke woonsituatie, met zo min mogelijk verplaatsingen.

Zodat zij, net als ieder ander kind, in veiligheid kunnen opgroeien.

De opvang van asielzoekers is een taak van het rijk, die uitgevoerd wordt door gemeenten. Het rijk financiert en schept daarmee de randvoorwaarden. Gemeenten hebben een stabiele opvangketen nodig die is ingericht met duidelijke, meerjarige afspraken, maar die ook kan meebewegen met fluctuaties in instroom. Asielopvanglocaties zijn bij voorkeur meerjarig te gebruiken, met voldoende ruimte voor de behoeftes van kinderen aan speelruimte, privacy en ruimte voor onderwijs- en ontwikkeling.

De meerjarige opvang biedt de mogelijkheid voor gemeenten en partners in de opvang, om een goede verbinding te maken met het lokale pedagogische veld; zowel qua onderwijs als (jeugd) zorg en informele voorzieningen zoals vrijwilligersclubs en de bibliotheek.

Randvoorwaarden aan de opvanglocaties:

- ✓ Opvanglocaties met een minimale looptijd van 5 jaar, in de directe omgeving van stad of dorp i.v.m. bereikbaarheid scholen;
- ✓ Speelruimte op deze opvanglocaties, zowel binnen als buiten;
- ✓ Gezinsverblijf met voldoende privacy.

Wat gemeenten van het rijk nodig hebben:

- ✓ Houdt de spreidingswet in stand, als instrument om samen met gemeenten zorg te dragen voor voldoende opvangplekken zodat noodopvang afgeschaald kan worden;
- ✓ Zorg voor langdurige financiële dekking van de opvang, zowel directe kosten van opvang als indirecte kosten zoals jeugdzorg;
- ✓ Biedt gemeenten de mogelijkheid om binnen opvanglocaties afspraken te maken met lokale partners in de zorg voor kinderen.

**Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93

info@vng.nl

augustus 2025